

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“) sa predkladá z dôvodu zamedzenia vzniku značných hospodárskych škôd v poľnohospodárstve a akvakultúre (napr. vinohradníctvo, zeleninárstvo, ovocinárstvo, chov hospodárskych zvierat a riečna akvakultúra), keďže situácia v agrosektore je zložitá a vyžaduje si prijatie výnimočných opatrení zmierňujúcich dosahy agresie Ruska proti Ukrajine na tento sektor. *Dočasný krízový a prechodný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine* (ďalej len „dočasný rámec“), prijatý 9. marca 2023 s účinnosťou opatrení do 31. decembra 2023 (okrem opatrení zameraných na podporu prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo), ktorá bola oznámením Európskej komisie (ďalej len „komisia“) *Zmena dočasného krízového a prechodného rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine* (C/2023/1188) z 21. novembra 2023 predĺžená do 30. júna 2024, je významným nástrojom, ktorým Európska únia umožnila členským štátom reagovať na krízové situácie spôsobené agresiou Ruska proti Ukrajine a korigovať vážne narušenia trhu spôsobené priamymi a nepriamymi účinkami agresie. Na zasadnutí Európskej rady, ktoré sa uskutočnilo 21. a 22. marca 2024, členské štáty poukázali na pokračujúci vplyv súčasnej krízy a na výzvy, ktorým čelí odvetvie poľnohospodárstva. Komisia uskutočnila ďalšie konzultácie s členskými štátmi, konkrétne v podobe prieskumu. Komisia zohľadnila všetky odpovede, ktoré dostala, vo svojich úvahách a rozhodla predĺžiť obdobie dočasného rámca do 31. decembra 2024 v prípade pomoci poskytnutej podnikom pôsobiacim v odvetví poľnohospodárskej prvovýroby, ako aj v odvetví rybárstva a akvakultúry. V oznámení komisie *Druhá zmena dočasného krízového a prechodného rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine* (C/2024/3113) z 2. mája 2024 uviedla, že „V týchto špecifických odvetviach, ktoré sa vyznačujú mimoriadne vysokým podielom malých podnikov, si požadovaný proces prispôsobenia sa na účely účinného prekonania súčasnej krízy vyžaduje ďalší čas. Okrem toho, najmä v prípade poľnohospodárskej prvovýroby a do určitej miery aj v prípade akvakultúry je závislosť od ročných období rastu a cyklov zberu úrody relevantnou odvetvovou črtou, ktorú treba mať na pamäti, rovnako ako aj potrebu získať vstupy, ako napríklad hnojivá, v čase mimoriadne vysokých cien pri súčasnom predaji výsledných produktov za terajšie stlačené ceny. To opodstatňuje výnimočne dlhšie obdobie implementácie v týchto odvetviach.“

Na základe *Schémy štátnej pomoci na zníženie odvodov zamestnávateľom v poľnohospodárstve a v potravinárskom priemysle v zmysle Dočasného krízového a prechodného rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine* v znení Dodatku č. 1 a 2, Sociálna poisťovňa uplatňuje § 293fz a § 293ge zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, t. j. poskytuje štátnu pomoc vo forme tzv. odvodovej úľavy pre zamestnávateľov v poľnohospodárskom a potravinárskom odvetví za obdobie do 30. júna 2024.

Obsahom návrhu zákona je predĺženie obdobia uplatňovania odvodovej úľavy pre zákonom stanovený okruh zamestnávateľov v odvetví poľnohospodárskej prvovýroby, ako aj v odvetví akvakultúry, v súlade s rozhodnutím komisie o predĺžení obdobia dočasného rámca do 31. decembra 2024. Podľa súčasnej právnej úpravy zamestnávateľ vykonávajúci hlavnú činnosť

vo vybraných triedach divízií SK NACE Rev. 2 určených zákonom č. 28/2024 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, neplatí za obdobie do 30. júna 2024 poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie, poistné na invalidné poistenie, poistné na poistenie v nezamestnanosti, poistné na financovanie podpory v čase skrátenej práce a poistné do rezervného fondu solidarity z vymeriavacieho základu mesačne najviac v sume 750 eur za každého zamestnanca. Toto obdobie sa pre zamestnávateľov v odvetví poľnohospodárskej prvovýroby, ako aj v odvetví akvakultúry, navrhuje predĺžiť do 31. decembra 2024. Doterajšie zásady uplatňovania odvodovej úľavy pre týchto zamestnávateľov zostávajú naďalej zachované. Za obdobie od 1. júla 2024 sa odvodová úľava nebude vzťahovať na zamestnávateľov vykonávajúcich hlavnú činnosť zaradenú v sekcii C – PRIEMYSELNÁ VÝROBA, divízii 10 (výroba potravín) a v divízii 11, triede 11.07 (výroba nealkoholických nápojov; produkcia minerálnych vôd a iných fľaškových vôd) štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE Rev. 2.

Návrh zákona má prevažne pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie a negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy. Návrh zákona nebude mať sociálny vplyv, vplyv na informatizáciu spoločnosti, vplyv na životné prostredie, nebude mať vplyvy na služby verejnej správy pre občana a ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Sledované vybrané vplyvy návrhu zákona podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov sú zhodnotené v priloženej doložke vybraných vplyvov, ako aj v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy a v analýze vplyvov na podnikateľské prostredie.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky a zákonmi, ako aj s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.